

Centrum gezond en wel?

Van de inwoners van Centrum heeft 85% een positief oordeel over de eigen gezondheid, zo blijkt uit de gegevens van de Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2012. In de gezondheidsmonitor zijn gegevens verzameld over de gezondheid van Amsterdammers en over factoren die de gezondheid beïnvloeden. Deze factsheet geeft informatie over hoe het is gesteld met een aantal van deze gezondheidsaspecten in Centrum. Een overzicht van de uitkomsten vindt u op pagina 10. De focus ligt op onderwerpen die lokaal beïnvloed kunnen worden. Op deze onderwerpen ondernemen zorg- en welzijnsorganisaties, gemeente, maar ook informele zorg al veel voor de inwoners van Centrum.

Colofon

tekst GGD Amsterdam, 2014
vormgeving Werf3
drukwerk OBT
fotografie Edwin van Eis
telefoon: 020-555.5495
e-mail: eg@ggd.amsterdam.nl
website: www.ggd.amsterdam.nl/agm

Lichamelijke gezondheid

Figuur 1

De Amsterdamse Gezondheidsmonitor geeft onder meer inzicht in de lichamelijke gezondheid van Amsterdammers. Hier leest u over de ervaren gezondheid, overgewicht, obesitas en chronische aandoeningen.

Meeste inwoners Centrum voelen zich gezond

De tevredenheid over de eigen gezondheid is in Centrum met 85% hoger dan gemiddeld in de stad (75%). Deze maat is een goede voorspeller van gezondheid en zorggebruik van de bevolking. Een ongunstige gezondheidsbeleving komt in Centrum vaker voor onder ouderen. Wat blijkt verder? Er zijn niet of nauwelijks verschillen in gezondheidsbeleving tussen mannen en vrouwen of gebieden. Stedelijke cijfers laten zien dat laagopgeleiden, alleenwonenden en Amsterdammers van niet-westerse herkomst relatief vaak een ongunstige gezondheidsbeleving hebben.

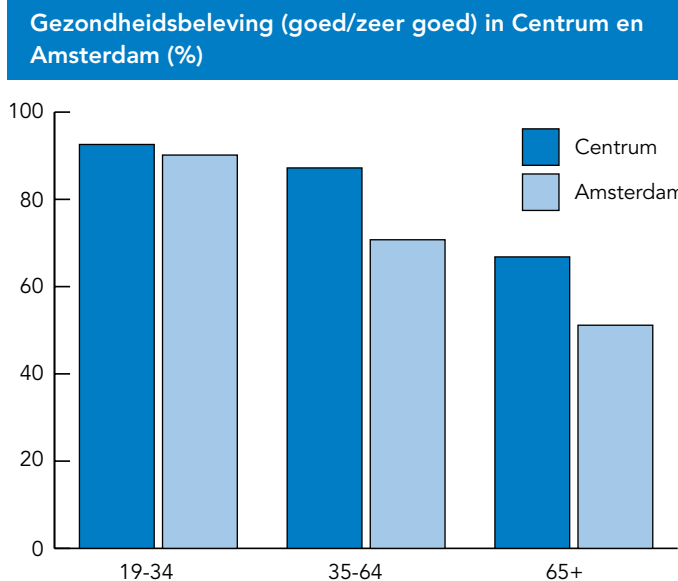
Kwart inwoners is te zwaar

Ruim een kwart van de volwassenen in Centrum is te zwaar. Bij 6% van hen is er sprake van ernstig overgewicht, oftewel obesitas. Deze percentages liggen lager dan gemiddeld in Amsterdam. Twee derde van de inwoners van Centrum met overgewicht is van plan om binnenkort af te vallen. Een kwart van hen wil daarbij hulp.

In de afgelopen decennia is het aantal Nederlanders met matig en ernstig overgewicht sterk toegenomen. Dat is ongunstig, want (ernstig) overgewicht verhoogt de kans op diverse chronische aandoeningen. Gelukkig stabiliseert de toename landelijk en in Amsterdam. Ook in Centrum is het cijfer gelijk aan dat van 2008. Inwoners van 35 jaar of ouder uit Centrum hebben vaker overgewicht en ook vaker obesitas dan 19 t/m 34 jarigen. Overgewicht komt meer voor bij mannen dan bij vrouwen. De stedelijke cijfers laten daarnaast zien dat laagopgeleiden en Amsterdammers van niet-westerse herkomst vaker overgewicht hebben.

Minder diabetes dan gemiddeld

Vier op de honderd inwoners van Centrum hebben diabetes (suikerziekte). Dit percentage is even hoog als in 2008 en lager dan het Amsterdamse gemiddelde (6%). Mensen met diabetes leven over het algemeen korter en hun kwaliteit van leven is minder goed. Wereldwijd en ook in Nederland is het aantal diabetespatiënten de afgelopen jaren sterk toegenomen. Wat draagt bij aan het ontstaan van deze ziekte? Een ongezonde leefstijl met weinig lichaamsbeweging, ongezonde voeding en overgewicht verhoogt het risico op diabetes.

De aandoening komt in Centrum even vaak voor bij mannen als bij vrouwen. Het aandeel inwoners met diabetes neemt sterk toe met de leeftijd en bedraagt 14% onder de 65-plussers in Centrum. Stedelijke cijfers laten verder zien dat laagopgeleiden en inwoners van niet-westerse herkomst vaak diabetes hebben.

Circa 1.300 inwoners met hart- en vaatziekten

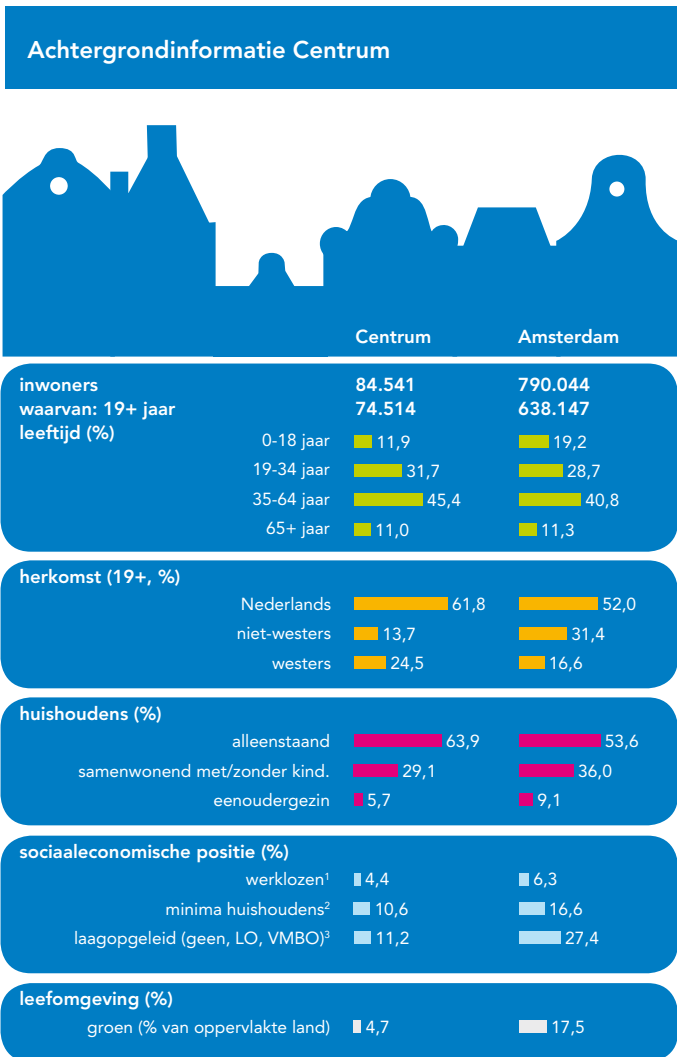
Twee procent van de inwoners van Centrum lijdt aan hart- en vaatziekten, dat zijn zo'n 1.300 mensen. Dat is minder dan gemiddeld in Amsterdam. Hart- en vaatziekten vormen na kanker de belangrijkste doodsoorzaak in Nederland en in Amsterdam. Het bevorderen van een gezonde leefstijl met voldoende bewegen, niet roken en een gezond lichaamsgewicht draagt bij aan het terugdringen van hart- en vaatziekten.

Wat blijkt verder uit de monitor? Mannen in Centrum lijden even vaak aan hart- en vaatziekten als vrouwen. Vooral 65-plussers hebben te maken met hart- en vaatziekten. Uit de stedelijke cijfers blijkt dat laagopgeleiden, inwoners zonder betaald werk en Turkse Amsterdammers relatief vaak aan hart- en vaatziekten lijden.

Minder chronisch ziekten dan gemiddeld

Bijna een kwart van de inwoners van Centrum heeft meerdere chronische aandoeningen. Dat is minder dan het Amsterdamse gemiddelde (32%), maar vergelijkbaar met het cijfer uit 2008. Chronische aandoeningen kunnen het dagelijks functioneren flink belemmeren. Hoe meer en hoe ingrijpender de aandoening, des te groter de gevolgen voor het dagelijks leven. Van alle inwoners van Centrum met een chronische

Figuur 2

¹ niet-werkende werkzoekende van 15 t/m 64 jaar

² huishoudens met een inkomen tot 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum

³ bron: GGD Amsterdam/AGM 2012

aandoening voelt 56% zich belemmerd in het dagelijks leven.

Vrouwen uit Centrum kampen ongeveer even vaak met chronische aandoeningen als mannen. Er is een duidelijke stijging bij het toenemen van de leeftijd. Het cijfer verschilt niet aantoonbaar tussen de twee gebieden. Stedelijke cijfers laten daarnaast zien dat laagopgeleiden en inwoners van niet-westerse herkomst relatief vaak chronische aandoeningen hebben.

Chronische aandoeningen zoals diabetes en hart- en vaatziekten komen in Centrum minder vaak voor dan in andere stadsdelen.

Wat is de Amsterdamse Gezondheidsmonitor?

De Amsterdamse Gezondheidsmonitor (AGM) is het vierjaarlijkse gezondheidsonderzoek van de GGD Amsterdam onder Amsterdammers van 19 jaar en ouder. De monitor helpt de GGD en de gemeente bij het opstellen van het volksgezondheidsbeleid en geeft achtergrondinformatie voor het plannen en uitvoeren van gezondheidsbevordering. Deze factsheet beschrijft de resultaten van de AGM 2012 voor Centrum. In 2012 deden ruim 7.200 Amsterdammers mee aan het onderzoek, van wie 754 personen uit Centrum (respons: 40%). Aanvullend zijn gegevens van 54 inwoners van Centrum uit de gezondheidsenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek gebruikt voor deze factsheet.

Hoe zijn de berekeningen uitgevoerd?

De resultaten van Centrum zijn met statistische toetsen vergeleken met de rest van Amsterdam. In de tabel worden significante verschillen met (*) aangegeven. Bij een vergelijking tussen kleine groepen zijn alleen grote verschillen statistisch significant. In de stadsdelen zal dit veelal niet het geval zijn. De tabel laat ook verschillen naar geslacht en leeftijd in Centrum zien, cijfers per gebied en de trend ten opzichte van 2008. Door de gegevens te wegen naar geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, inkomen en herkomst zijn de resultaten representatief voor de bevolking van Centrum.

Meer lezen?

Meer resultaten uit AGM 2012 vindt u in de eindrapportage op www.ggd.amsterdam.nl/agm en op www.ggd.amsterdam.nl/gezondheid-in-beeld.

Leefstijl

Leefgewoonten zoals roken, bewegen of alcoholgebruik hebben grote invloed op de gezondheid. Hier leest u meer over de leefstijl van inwoners van Centrum.

Meerderheid inwoners beweegt voldoende

Het percentage inwoners dat voldoende beweegt is in Centrum (78%) hoger dan elders in de stad (67%). Voldoende lichaamsbeweging is gunstig voor de gezondheid en vermindert de kans op aandoeningen. Volwassenen bewegen voldoende als zij minimaal een half uur matig lichamelijk actief zijn op ten minste vijf dagen van de week. Dit noemen we de beweegnorm.

Positief nieuws: de helft van de inactieve bewoners van Centrum is van plan om meer te gaan bewegen. Van hen wil 15% daarbij graag hulp of ondersteuning. Het aandeel normactieven is in Amsterdam gestegen van 61% in 2004, 62% in 2008 naar 67% in 2012. Hoe is dat in Centrum? Ook hier is het aandeel normactieven hoger dan in 2008. Mannen in Centrum bewegen ongeveer evenveel als vrouwen. Ook tussen leeftijdsgroepen of gebieden zijn er geen aantoonbare verschillen. Stedelijke cijfers laten zien dat inwoners van niet-westerse herkomst, laagopgeleiden en Amsterdammers met kinderen relatief weinig lichaamsbeweging hebben.

Merendeel eet te weinig groente en fruit

Van de inwoners van Centrum eet 55% dagelijks voldoende groente, dat wil zeggen 150 à 200 gram groente. En 44% eet elke dag twee stuks fruit. De "Richtlijnen goede voeding" adviseren om dagelijks 150 à 200 gram groente en twee stuks fruit te eten. Dit vermindert de kans op overgewicht, hart- en vaatziekten, kanker en diabetes. Circa 30% van de inwoners van Centrum voldoet aan beide aanbevelingen. De groente- en fruitconsumptie in Centrum is daarmee iets hoger dan elders in de stad. Ten opzichte van 2008 is de fruit- en groenteconsumptie gelijk gebleven.

Wat laat de monitor verder zien? Mannen en vrouwen uit Centrum voldoen even vaak aan de aanbeveling voor groente. Vrouwen eten meer fruit dan mannen. Met het stijgen van de leeftijd stijgt de consumptie van fruit. Het gebruik van groente verschilt niet aantoonbaar tussen de leeftijdsgroepen. Op stedelijk niveau zien we geen eenduidige verschillen naar opleiding, inkomen of herkomst.

Helft rokers wil stoppen

Drie op de tien inwoners van Centrum rookt. Het aandeel rokers in Centrum verschilt daarmee niet van het Amsterdamse cijfer. Roken is nog steeds één van de belangrijkste oorzaken van

ziekte en sterfte. De helft van de rokers in Centrum is van plan om binnenkort te stoppen; 17% wil daarbij hulp of ondersteuning ontvangen.

Landelijk is het percentage rokers de laatste jaren gedaald tot 23% in 2012. Ook in Amsterdam was in de afgelopen decennia sprake van een dalende trend. Echter, deze daling lijkt te stagneren, want in 2008 rookte 27% en in 2012 is dat 28%. Ook in Centrum is het aandeel rokers niet gedaald. Mannen en vrouwen uit Centrum roken even vaak.

Het aandeel rokers daalt met het stijgen van de leeftijd. Stedelijke cijfers laten zien dat vooral jongvolwassenen, mannen, mensen met een laag inkomen en Turkse en Surinaamse mannen vaak roken.

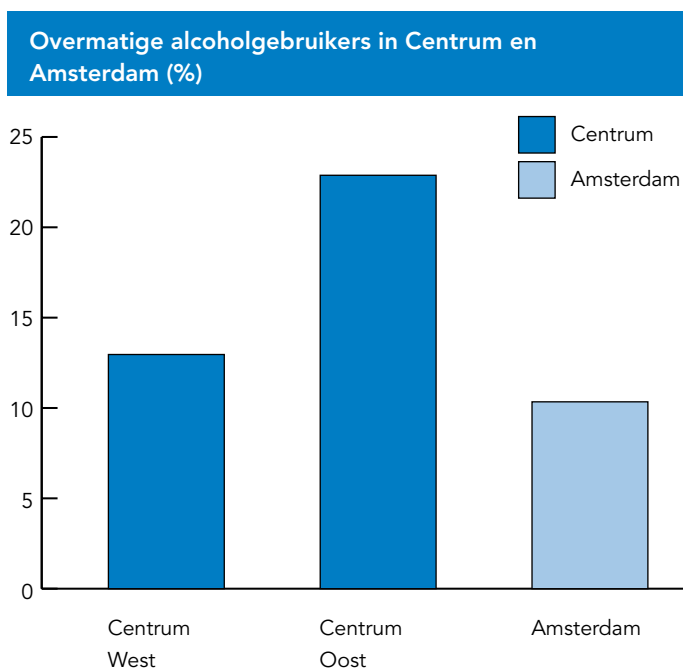
Inwoners van Centrum voldoen vaker dan andere Amsterdammers aan de beweegnorm en de norm voor groenteconsumptie. Centrum telt - vooral in Centrum Oost - de meeste overmatige drinkers.

Meer drinkers dan elders in stad

Van de inwoners van Centrum drinkt 18% overmatig en 18% zwaar. Dat is meer dan gemiddeld in Amsterdam. Overmatige drinkers gebruiken gemiddeld meer dan 21 (mannen) of 14 (vrouwen) glazen alcohol per week. Zware drinkers drinken minstens één dag in de week meer dan vijf (mannen) of drie (vrouwen) glazen alcohol. Deze groepen overlappen elkaar deels. Naast plezierige aspecten zijn aan het drinken van alcohol ook risico's verbonden. Hoe hoger de alcoholconsumptie, hoe groter het risico op schadelijke effecten.

Het aandeel overmatige en zware drinkers is in Centrum even hoog als in 2008. Gunstig: van de zware en/of overmatige drinkers uit Centrum is 41% van plan om binnenkort minder te gaan drinken. Slechts 8% wil daarbij hulp of ondersteuning. Wat blijkt verder? Mannen uit Centrum zijn vaker zware drinkers dan vrouwen. En het aandeel zware drinkers onder jongvolwassenen is twee keer zo hoog als onder 35-plussers. Het overmatig alcoholgebruik verschilt niet tussen mannen en vrouwen of leeftijdsgroepen. Wel drinken inwoners van het oostelijk deel van Centrum vaker overmatig dan inwoners van het westelijk deel. In heel Amsterdam zijn het vooral mannen van Nederlandse herkomst, middelbaar- en hoogopgeleiden, ongehuwde en alleenwonende Amsterdammers die te veel alcohol drinken.

Figuur 3

Psychosociale gezondheid

Psychosociale gezondheid omvat zowel psychische aandoeningen en stoornissen als factoren die van invloed zijn op het ontstaan hiervan. Hoeveel inwoners van Centrum hebben te maken met depressie en angstklachten, eenzaamheid of huiselijk geweld?

Drieduizend inwoners met psychische klachten

Vier op de honderd inwoners van Centrum heeft ernstige psychische klachten, dat zijn zo'n 3.000 mensen. Dit is minder dan gemiddeld in Amsterdam (7%). Daarnaast ervaart 37% van de inwoners van Centrum matige psychische klachten. Ernstige psychische klachten komen in Centrum even vaak voor als in 2008. Psychische problemen kunnen voor forse beperkingen in het functioneren zorgen en zijn een belangrijke oorzaak van langdurig ziekteverzuim. Depressie en angststoornissen zijn de meest voorkomende psychische aandoeningen in Nederland.

Vrouwen uit Centrum hebben even vaak ernstige psychische klachten als mannen. Ook tussen leeftijdsgroepen en gebieden zijn er geen aantoonbare verschillen. Uit de stedelijke cijfers blijkt dat laagopgeleiden en inwoners van

Turkse en Marokkaanse herkomst relatief vaak psychische klachten hebben. De helft van de Amsterdammers met ernstige psychische klachten is onder behandeling. Van de inwoners met ernstige psychische klachten die geen behandeling krijgen, heeft de helft wel behoefte aan hulp of ondersteuning.

Minder eenzaamheid dan elders

In Centrum ervaart 7% van de inwoners ernstige eenzaamheid. Nog eens 30% voelt zich matig eenzaam. Ernstige eenzaamheid komt in Centrum minder vaak voor dan elders in de stad. Ten opzichte van 2008 is het cijfer niet veranderd. Onder eenzaamheid verstaan we de ervaring van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan betekenisvolle relaties met anderen. Eenzaamheid gaat samen met een slechtere gezondheid en een lagere kwaliteit van leven.

We zien in Centrum geen verschillen in eenzaamheid tussen mannen en vrouwen, leeftijdsgroepen of gebieden. Stedelijke cijfers laten zien dat eenzaamheid vaak voorkomt bij mensen die langere tijd een partner hebben gehad, maar deze verloren hebben door scheiding of overlijden. Amsterdammers met een lage sociaaleconomische status of een niet-westerse herkomst voelen zich vaker eenzaam.

Huiselijk geweld niet veranderd

In 2012 is het aandeel inwoners dat in het laatste jaar slachtoffer was van huiselijk geweld in Centrum (1,1%) gelijk aan het cijfer in 2008. Van de volwassenen uit Centrum is 8% ooit slachtoffer van huiselijk geweld geweest. De cijfers wijken niet af van het stedelijke gemiddelde.

Wat zijn de risicogroepen voor huiselijk geweld? Vrouwen, gescheiden Amsterdammers en lage inkomensgroepen zijn het vaakst het

slachtoffer van huiselijk geweld geweest, zo blijkt uit de stedelijke cijfers. Psychisch en lichamelijk geweld komen in de stad het meest voor; seksueel geweld het minst. Slechts een vijfde van de slachtoffers van recent huiselijk geweld meldt dit bij de politie. Huiselijk geweld speelt zich af tussen mensen die tot elkaars huiselijke kring behoren en kan vergaande gevolgen hebben voor het slachtoffer.

Zelfredzaamheid

Chronische aandoeningen kunnen leiden tot beperkingen bij dagelijkse activiteiten en tot een verminderde zelfredzaamheid.

Hieronder vindt u informatie over gezondheidsvaardigheden en regie over het eigen leven, factoren die de zelfredzaamheid bevorderen. Ook leest u hoeveel inwoners deze beperkingen ondervinden. Ten slotte gaan we in op het aantal mantelzorgers in Centrum.

Eén op tien ouderen weinig controle eigen leven

Vijf procent van de inwoners van Centrum ervaart een lage regie over het eigen leven. Dat is minder dan gemiddeld in Amsterdam. Een lage regie wil zeggen dat mensen het gevoel hebben dat de omstandigheden hen overkomen en dat zij hierover zelf weinig controle hebben. Het cijfer neemt toe met de leeftijd. Met name 65-plussers vormen een risicogroep: tien procent ervaart een lage regie over het eigen leven. Er is in Centrum geen verschil tussen mannen en vrouwen of tussen gebieden.

De stedelijke cijfers laten zien dat inwoners met een ongunstige sociaaleconomische positie en eenzame Amsterdammers vaker het gevoel hebben dat ze geen controle hebben over hun leven. Regie over het eigen leven is belangrijk nu welzijns- en gezondheidsbeleid steeds meer uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Merendeel voldoende gezondheidsvaardig

Circa acht procent van de 19 t/m 64 jarige inwoners van Centrum heeft weinig

gezondheidsvaardigheden. Zij begrijpen de informatie die zij over hun gezondheid krijgen onvoldoende en kunnen hun eigen gezondheidstoestand niet adequaat uitleggen. Inwoners van Centrum hebben hiermee minder moeite dan gemiddeld in Amsterdam.

Zijn er verschillen tussen bevolkingsgroepen? In Centrum zien we geen verschillen tussen mannen en vrouwen, leeftijdsgroepen of gebieden. Voor de hele stad geldt dat vooral laagopgeleiden en Turkse en Marokkaanse Amsterdammers onvoldoende gezondheidsvaardigheden bezitten. Ook Amsterdammers met een chronische aandoening of psychische klachten scoren ongunstig. Dat is zorgelijk, want gezondheidsvaardigheden zijn belangrijk om goed om te kunnen gaan met bijvoorbeeld medicijnen en leefstijladviezen.

Op zelfredzaamheid scoort Centrum goed. Regie eigen leven, gezondheidsvaardigheden zijn duidelijk beter dan in andere stadsdelen. Beperkingen in het dagelijks leven en het huishouden komen onder 65-plussers in Centrum het minst voor.

Kleine groep inwoners heeft beperking

Acht procent van de inwoners van Centrum heeft een beperking bij horen, zien of bewegen. Dat is de helft van het gemiddelde percentage in Amsterdam. Meestal gaat het om een beperking bij het bewegen, zoals een stuk lopen of iets oprapen. Zo'n beperking kan ontstaan door veroudering, een aandoening of ziekte, maar ook ongevallen spelen een rol. Vooral 65-plussers uit Centrum ervaren lichamelijke beperkingen. Stedelijke cijfers laten zien dat

ook laagopgeleiden, lage inkomensgroepen en inwoners van niet-westerse herkomst een risicogroep vormen.

Wat blijkt verder uit de monitor? Elf procent van de 65-plussers uit Centrum wordt beperkt bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten, zoals eten en drinken of traplopen. Dat is minder dan elders in Amsterdam. Ook is het cijfer niet veranderd ten opzichte van 2008. Vrouwen uit Centrum hebben vaker moeite met dagelijkse activiteiten dan mannen. Bijna twee op de tien 65-plussers in Centrum hebben moeite met huishoudelijke dagelijkse activiteiten. Ook dit is lager dan het Amsterdamse cijfer, maar wijkt niet af van het cijfer uit 2008.

Voor de hele stad geldt dat 13% van de ouderen die afhankelijk is van anderen bij de persoonlijke verzorging - zoals wassen en aankleden - daar geen hulp voor ontvangt. En een vijfde van de ouderen met beperkingen bij het uitvoeren van het huishouden krijgt geen hulp.

Zo'n 7.500 mantelzorgers in Centrum

Eén op de tien inwoners van Centrum verleent mantelzorg, net als in de rest van Amsterdam. Dat zijn circa 7.500 mensen. Het aandeel mantelzorgers in Centrum is niet veranderd ten opzichte van 2008. Mantelzorg is de zorg die iemand verleent aan een bekende die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Verwacht wordt dat steeds meer Amsterdammers een beroep moeten doen op mantelzorg. Mantelzorgers vormen de eerste schil in de zorg rondom mensen die beperkt zijn in het dagelijks functioneren. Mannen en vrouwen uit Centrum verlenen even vaak mantelzorg. Het aandeel mantelzorgers is onder 35-plussers hoger dan onder 19 t/m 34 jarigen.

De gemeente Amsterdam richt zich op het ondersteunen van mantelzorgers, zodat zij niet overbelast raken. Twee op de tien mantelzorgers uit Centrum zijn zwaar belast of overbelast. Zij lopen een hoger risico om de zorg niet meer vol te kunnen houden. De stedelijke cijfers laten zien dat de ervaren belasting oploopt met het aantal uren mantelzorg. Van het ondersteuningsaanbod maakt slechts 6% van de mantelzorgers in Centrum gebruik.

Leefomgeving

Er zijn veel factoren in onze leefomgeving die invloed kunnen hebben op de gezondheid. In de monitor is aandacht besteed aan geluidsoverlast.

Meer geluidshinder dan elders

In Centrum ervaart 36% van de 19 t/m 64 jarige inwoners ernstige geluidshinder. Dit percentage is hoger dan elders in de stad. Lawaai kan hinder en slaapverstoring veroorzaken. Vooral ernstige

hinder kan de gezondheid aantasten omdat het tot stress en onvoldoende rust en ontspanning kan leiden. Het aandeel ernstig gehinderden is niet veranderd ten opzichte van 2008.

Welke bronnen zorgen voor de meeste geluidsoverlast? Vooral bouw- en slooplawaai, brommers of scooters, burens en mensen op straat en veroorzaken in Centrum ernstige geluidshinder. Dit is ook de top vier van bronnen van ernstige geluidshinder voor heel Amsterdam.

Aandachtspunten voor beleid in Centrum

Uit de Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2012 komen drie aandachtspunten naar voren. Op deze onderwerpen scoort de bevolking van Centrum ongunstig in vergelijking met het stedelijke gemiddelde (alcoholgebruik) of doet Amsterdam het minder goed dan de rest van Nederland (roken, mantelzorg). Centrum doet veel op de gebieden wonen, zorg, welzijn en sport. Een integrale benadering - met samenwerking tussen gemeentelijke organisaties, zorg, welzijn en sport - geeft meer kans op verbetering van de gezondheid en het welbevinden van de inwoners. De GGD Amsterdam kan adviseren over passende en kwalitatief goede interventies vanuit gezondheid- en welzijnsperspectief.

1. Minderen alcoholconsumptie

Inwoners van Centrum drinken vaker te veel alcohol dan gemiddeld in Amsterdam. Problematisch drinkgedrag levert naast gezondheidsproblemen voor de drinker zelf, ook risico's op voor de sociale omgeving en de maatschappij. Bij het bevorderen van een gezonde omgang met alcohol kan worden ingespeeld op omgevingsfactoren, zoals maatschappelijke normen, en toezicht op en beschikbaarheid van alcohol. Daarnaast is vroegtijdige signalering van alcoholproblemen belangrijk, bijvoorbeeld in de huisartsenpraktijk of op uitgaanslocaties.

Risicogroepen

jongvolwassenen, mannen van Nederlandse herkomst, middelbaar en hoogopgeleiden en alleenwonenden.

2. Stoppen met roken

Drie op de tien volwassenen in Centrum rookt. Roken zorgt voor veel gezondheidsschade: wie rookt, verliest gemiddeld vijf gezonde levensjaren. Roken is dan ook de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en overlijden. De helft van de rokers in Centrum is van plan om te stoppen en een deel wil hierbij graag ondersteuning ontvangen. Er kan veel gezondheidswinst behaald worden door deze mensen bij het stoppen te ondersteunen.

Risicogroepen

lage inkomens, jongvolwassenen.

3. Gebruik van ondersteuningsaanbod door mantelzorgers

Tien procent van de inwoners van Centrum is mantelzorger. Een vijfde van hen is zwaar belast of overbelast, vooral degenen die wekelijks veel uren mantelzorg verlenen. Tijdige ondersteuning van mantelzorgers kan voorkomen dat zij overbelast raken. Slechts een klein deel van de mantelzorgers in Centrum maakt gebruik van het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Inzicht in de kenmerken van de risicogroepen kan helpen bij het beter toegankelijk maken van de mantelzorg-ondersteuning.

Risicogroepen (voor overbelasting)

inwoners die veel uren mantelzorg verlenen, laagopgeleiden, mantelzorgers zonder betaald werk.

Inspiratie opdoen?

Op www.ggd.amsterdam.nl/gezondenwel vindt u informatie over gezondheidsbeleid en interventies op veel leefstijlthema's.

Bevolkingsopbouw verklaart cijfers

Centrum telt relatief veel hoogopgeleiden en inwoners van westerse herkomst (zie figuur 2). Dit vormt een gedeeltelijke verklaring voor de gunstige score van Centrum op veel gezondheidsaspecten. Immers, de stedelijke cijfers laten zien dat laagopgeleiden en inwoners van niet-westerse herkomst vaker een minder goede gezondheid hebben.

Tabel 1

Uitkomsten Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2012¹ (%)

	Amsterdam	Centrum	Centrum							trend ³	
			m	v	19-34	35-64	65+	Centrum West	Centrum Oost		
Lichamelijke gezondheid											
gezondheidsbeleving (zeer) goed	75	85 *	83	86	93	83	68 *		87	82	
overgewicht (incl. obesitas)	40	28 *	32	24 *	12	36	40 *		28	29	=
obesitas	11	6 *	6	6		8	8 *		5	6	=
diabetes	6	4 *	4	4		4	14 *		3	5	=
hart- en vaatziekten	4	2 *	2	2			2 *		2	2	
≥ 2 chronische aandoeningen	32	23 *	20	26	7	27	49 *		20	25	=
Leefstijl											
beweegt voldoende	67	78 *	80	76	76	79	81		78	78	+
voldoende groente	49	55 *	53	57	50	59	51		56	53	=
voldoende fruit	43	44	39	50 *	38	46	54 *		47	42	=
rookt	28	30	30	29	35	29	20 *		30	30	=
zware drinker	13	18 *	22	14 *	27	14	11 *		19	17	=
overmatige drinker	11	18 *	19	17	17	19	19		14	23 *	=
Psychosociale gezondheid											
ernstige psychische klachten	7	4 *	5	4	6	3	5		2	6	=
ernstig eenzaam	11	7 *	8	6	3	9	7		6	7	=
huiselijk geweld	1,0	1,1									=
Zelfredzaamheid											
weinig regie eigen leven	10	5 *	5	4	3	5	10 *		6	4	
weinig gezondheidsvaardigheden ² (19-64)	14	8 *	9	6	6	9			7	9	
beperking horen, zien, bewegen	17	8 *	8	8		9	23 *		6	10	
beperking activiteiten dagelijks leven (65+)	19	11 *	6	15 *			11		8	13	=
beperking huishoudelijke activiteiten (65+)	28	19 *	15	23			19		17	22	=
mantelzorger	9	11	10	11	5	14	13 *		10	11	=
Leefomgeving											
ernstige geluidshinder (19-64)	31	36	36	36	37	36	36		34	38	=

*significant verschil (p<0,05)

¹als er geen percentage staat weergegeven, is het niet mogelijk dit te berekenen vanwege het kleine aantal respondenten of omdat het niet is nagevraagd²respondenten die niet zeker zijn dat ze medische formulieren zelf goed invullen³trend ten opzichte van 2008

